



**PYTANIA JAWNE**  
**skrótowo**  
**„DZIADY” cz. III**  
**A. Mickiewicz**



*Czym dla człowieka jest wolność? Omów zagadnienie na podstawie „Dziadów” część III Adama Mickiewicza.*

*W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.*

## **INSPIRUJĄCY CYTAT**

**„Wolność kocham  
i rozumiem  
Wolności oddać nie  
umiem”.**

**Cytat z piosenki  
zespołu Chłopcy  
z Placu Broni -  
„Kocham wolność”**

## **KONTEKST KULTUROWY**

**obraz**

**Eugène'a Delacroix  
„Wolność wiodąca lud na  
barykady”**



SŁONIK

Inspiracją dla malarza była rewolucja lipcowa. Dziełem tym Delacroix oddał hołd buntownikom, ale sam udziału w manifestacji nie wziął. Na pierwszym planie dostrzec można kobietę, stanowiącą personifikację Marianne - francuskiego symbolu wolności. W prawej ręce trzyma flagę i unosi ją wysoko w geście zwycięstwa, a w lewej dzierży broń. Wokół postaci znajdują się przedstawiciele różnych warstw społecznych (elegancki mężczyzna to najprawdopodobniej przedstawiciel szlachty, a chłopiec to przedstawiciel klasy robotniczej). Zauważyć można, że pośród poległych są także żołnierze. Tak szeroka gama postaci wskazuje nie tylko na sztandarowe hasło rewolucji: „wolność, równość, braterstwo”, ale podkreśla, że walka o wolność okazała się wartością, która łączy wszystkich, bez względu na pochodzenie i majątek.

# Plan wypowiedzi ustnej

## 1. Wstęp

Wolność - czym jest dla każdego z nas? Zagadnienie to nurtowało człowieka od wieków i najgłośniej wybrzmiewało w czasach niewoli, której Polska w swojej historii wielokrotnie doświadczała. Sztuka przedstawiała ten problem zarówno w aspekcie wolności fizycznej, jak i emocjonalnej.

## 2. „Dziady” cz. III A. Mickiewicza

- okoliczności powstania utworu
- obraz martyrologii narodu polskiego (krótka charakterystyka prześladowanej młodzieży)
- wyjaśnienie, na czym polegał prometeizm Konrada

## 3. Kontekst:

- „Kordian”, J. Słowacki - samodzielna próba walki o suwerenność ojczyzny.
- „Konrad Wallenrod”, A. Mickiewicz - wolność ojczyzny wartością nadrzędną.
- „Lalka”, B. Prusa - młody Wokulski porzuca naukę i bierze udział w powstaniu styczniowym.
- „Przedwiośnie” S. Żeromski - Cezary Baryka, mimo że nie czuje głębokiej więzi z rodzinnym krajem (wychowany w Baku), bierze udział w wojnie polsko-bolszewickiej.
- „Ferdydurke”, W. Gombrowicz - walka Józia z formą.

## 4. Kontekst kulturowy:

- obraz Eugène’a Delacroix, „Wolność wiodąca lud na barykady” - walka o wolność łączy przedstawicieli różnych grup społecznych.

## 5. Wnioski

Bez wątplenia wolność była jednym z najpopularniejszych motywów literackich. Twórcy starali się pokazać, że to nie tylko aspekt zewnętrzny, ale i duchowy, a walka o nią wielokrotnie wymagała indywidualizmu, odwagi i poświęcenia.